

William Shakespeare: Hamlet

Metodická inspirace k inscenaci Moravského divadla Olomouc

1. Návrh aktivit se studenty před zhlédnutím představení a po něm
2. Komentář k pracovnímu listu pro studenty
3. Informace o hře a autorovi

Vážené paní učitelky, vážení páni učitelé,

děkujeme, že jste se rozhodli zařadit do své výuky divadelní inscenaci. Prostřednictvím této metodické inspirace vám chceme nabídnout aktivity, které vám pomohou tuto situaci maximálně využít. Pomohou studentům lépe se zorientovat, všimnout si podstatných rysů hry a inscenace a možná si její sledování i více užijí.

Většina aktivit by měla být vhodná i pro online výuku.

Nepředpokládáme, že aktivity zde navržené využijete všechny ani že dodržíte pořadí, ve kterém je uvádíme. Mnohdy je rozumnější vybrat pouze jednu.

Varianty využití aktivit:

- a) Pracujte s některými z doporučených aktivit a vynechte práci s pracovním listem.
- b) Využijte pouze pracovní list a následnou diskusi se studenty založte na reflexi vypracovaných úkolů.
- c) Využijte kombinaci obojího.

Materiály pro školy vznikají ve spolupráci s katedrou výchovné dramatiky DAMU.

Autorky: Leah Gaffen a Dorota Novotná

Dramox pro školy

nela.milosevic@dramox.cz

skoly@dramox.cz

@dramoxproskoly
#dramoxproskoly

1. Návrh aktivit se studenty před a po zhlédnutí představení

Před i po představení

V zadáních pracujeme často s variantou práce ve skupinách. Praxe jasně potvrzuje, že je tento způsob pro studenty příjemnější a výsledky jsou hodnotnější. Všechny úkoly však může plnit i student sám a následně je reflektovat s celou třídou.

Před i po představení:

- Vytvořte myšlenkovou mapu s názvem hry / jménem hlavní postavy uprostřed. Kolem napište vše, co o této tragédii víte nebo si i jen myslíte, že víte (děj, postavy, témata, historické souvislosti atd.), a co od inscenace očekáváte. Po zhlédnutí myšlenkovou mapu doplňte.

Komentář: Porovnání myšlenkových map a jejich komentář může být dobrým odrazovým můstkem pro další diskusi o hře a inscenaci.

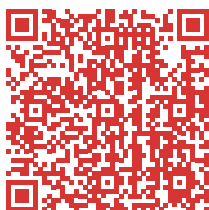
- Každý si určete jednu z hlavních postav, kterou po celou dobu představení budete pozorně sledovat. Sledujte její jednání, povahu a vztahy k ostatním postavám. Zaměřte se také na výtvarné zpracování, zda kostým, líčení apod. podle vás souhlasí s charakterem postavy. Po skončení zkuste vytvořit portrét postavy a představit ji ostatním spolužákům.

Komentář: V případě kombinace s pracovním listem je lepší vynechat z tohoto úkolu postavu Hamleta.

Pouze po představení:

- Představte si, že jste novinář bulvárního časopisu a vaším úkolem je sepsat štvavý krátký odstavec na titulní stranu novin o osudu člena dánské královské rodiny – prince Hamleta. Úvodnímu odstavci by také neměl chybět titulek, můžete přikreslit/ přidat doprovodné fotografie atd.
- Když už znáte Hamletův monolog v češtině, můžete si jej poslechnout v originálním jazyce. V roce 2018 byla v Londýnském národním divadle uspořádána soutěž o nejlepší verzi Hamletova nejznámějšího monologu. Podívejte se na **3 různé interpretace** monologu a vyberte, které zpracování se vám líbí nejvíce. Uvidíte:
 - a) Andrew Scott (kterého můžete znát ze seriálu Black Mirror),
 - b) Benedict Cumberbatch (který hrál titulní postavu Sherlocka),
 - c) David Tennant (z Dr. Who).

Výsledek soutěže najdete **zde**.

- Představte si, že jste scénografem této inscenace. Zkuste navrhnout režisérovi co nejvíce možností (minimálně pět), jak lze využít schody, které jsou na scéně postavené, a krátce své návrhy odůvodněte. Některé možnosti najdete v inscenaci, ale jistě vymyslíte i další.

Komentář: Úkol je dobrým odrazovým můstkem pro diskusi o výtvarném ztvárnění inscenace a o významové rovině dekorací, kostýmů, líčení a rekvizit.

- **Náměty k diskusi:**

- Na začátku hry jeden ze strážných, který viděl ducha chodit po hradbách, řekl jednu z nejslavnějších vět ze hry Hamlet: „Něco je shnilé ve státě dánském.“ Napadá vás, co tím myslel?
- Myslíte si, že Hamlet předstíral šílenství, nebo se opravdu šíleným stal? V čem se jeho šílenství lišilo od toho Ofélieina?
- Proč si myslíte, že Ofélie souhlasila, že pomůže svému otci špehovat Hamleta?
- Proč Hamlet Claudia nezabil v okamžiku, kdy se modlil? Kolik životů by mohlo být ušetřeno, kdyby ho Hamlet v té chvíli zabil? Myslíte si, že by to bylo morálně ospravedlnitelné?
- Aristoteles definoval tragédii jako hru s ušlechtilým hrdinou, který udělá jednu tragickou chybu, která způsobí tragédii. Pojmenovali byste Hamletovu tragickou chybu?

Praktická cvičení pro práci ve škole (nevhodné pro online výuku):

- Dramatické situace: Rozdělte se do skupin po 3 až 4 studentech. Každá skupina si vylosuje jednu cedulku s popisem jedné z dramatických situací hry. Vaším úkolem je tuto situaci ztvárnit ve třech živých obrazech (sochách) a předvést je spolužákům. Ostatní hádají, o jakou situaci se jedná. Příklady dramatických situací: zjevení ducha, sebevražda a smrt Ofélie, představení Past na myši, modlení Claudia v kapli, zabití Polonia, závěrečný souboj...
- Horké křeslo: Vylosujte si jednu postavu ze hry. Ostatní studenti jsou v roli novinářů, kteří připravují o postavě článek a mohou jí položit jakoukoli otázku týkající se jejích činů, přání, myšlenek, vztahů atd. Student v roli postavy odpovídá podle toho, co ví ze hry, nebo odpovědi vymýšlí na základě toho, co by podle něj postava příslušelo.

Komentář: Po každém horkém křesle je dobré o postavě dále diskutovat, nechat studenty, aby se vyjádřili k jednotlivým odpovědím, korigovat případné odchylky od textu apod.

2. Komentář k pracovnímu listu pro studenty

Pracovní list je samostatným dokumentem, který by měl být pro studenty srozumitelný bez potřeby dalšího vysvětlení. Sami si ho mohou stáhnout a pracovat s ním.

Vyplnit ho studenti mohou i doma, bez kontaktu s učitelem či spolužáky. Zkušenost ovšem ukazuje, že je zábavnější a také smysluplnější, když studenti mohou na pracovních listech pracovat ve dvojicích či v menších skupinách a o tématech potom diskutovat se třídou.

Pracovní list jsme sestavili tak, aby pomohl dílo reflektovat, zaměřil pozornost studentů na podstatné vlastnosti díla, ale také jim dílo připomněl i delší dobu po jeho zhlédnutí (mimo jiné pro potřeby maturitní zkoušky). Je tedy dobré, když si studenti mohou vyplněný list ponechat.

Řešení pracovního listu:

Tento pracovní list pracuje záměrně s odkazem k současné sociální síti. Pomáhá studentům vytvořit si komplexní portrét postavy v prostředí, které je pro ně srozumitelné. Staví tak do centra vnímání hlavní postavu a rozpor jejího vnějšího a vnitřního světa.

Řešení úkolů je záměrně subjektivní. Vybízí k hledání slov a symbolů pro Hamletovy reakce a pocity, popř. pro vlastní postoje studentů k situacím.

Ke korekci může docházet v následné diskusi se spolužáky, s učitelem, případně na základě informací v příloze.

3. Informace o hře a autorovi

Na následujících řádcích se vám pokoušíme nabídnout pár informací o autorovi, jeho životě a hře. Mnozí z vás se bez nich jistě obejdou, některým však možná budou vítanou inspirací. Autor přednášek profesor Martin Hilský hru přeložil a také spolupracoval na inscenaci Moravského divadla Olomouc.

O Hamletovi poprvé a O Hamletovi podruhé, Česká televize:

bit.ly/3ds2X9Ubit.ly/3s8sclB

Přednáška Martina Hilského na Univerzitě Palackého v Olomouci, 22. května 2014:

bit.ly/2OFJzvIb

Přednáška Martina Hilského na Filozofické fakultě UK:

bit.ly/3rZds8A

Informace o inscenaci:

William Shakespeare: Hamlet

Překlad: Martin Hilský

Režie: Michael Tarant

Dramaturgie: Markéta Machačíková

Scéna: Jaroslav Milfajt

Kostýmy: Klára Vágnerová

Hudba: Jan Jirásek

Pohybová spolupráce: Jiří Pokorný

Šermy: Karel Basák

Hudební nastudování: Lubomíra Hellová

Obsazení hlavních rolí:

Hamlet, dánský princ: Petr Kubes

Claudius, dánský král, Hamletův strýc: Josef Vrána j. h. / Jiří Nebenführ

Gertruda, dánská královna, Hamletova matka: Naděžda Chroboková-Tomicová

Polonius, státní rada: Stanislav Šárský

Laertes, jeho syn: Tomáš Krejčí

Ofélie, jeho dcera: Lucie Končoková j. h. / Anna Stropnická j. h.

Horacio, Hamletův přítel: Vojtěch Lipina

První herec / divadelní král: Ivo Kubečka j. h. / Jiří Nebenführ

Převzato z programu Hamlet, Moravské divadlo Olomouc